

זְמַנָּא דְקַלְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, אֲשֶׁתִּמַּע בְּבִתִּי כְּפִנְסִיּוֹת וּבְבִתִּי
מִדְרָשׁוֹת וְכוּ', כִּמָּה דִתְנִינָא (בראשית כז) הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב,
וְאִי לָאו הַיַּדִּים יְדֵי עֵשׂוֹ, וְהָא אוֹקִימָנָא.

(שמות טו) וּבִרְב גְּאוּנָךְ תִּהְרוֹס קָמִיךְ. ר' חֲזַקְיָה פִתַּח וְאָמַר,
(תהלים י) לָמָּה יִי' תַעֲמוּד בְּרַחֲוֹק תַעֲלִים לְעֵתוֹת בַּצָּרָה,
בְּשַׁעֲתָא דְחֻבֵי עֲלָמָא גְרָמוֹ, קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סְלִיק
לְעִילָא לְעִילָא, וּבְנֵי נָשָׂא צְוֹחִין וְנַחֲתִין דְמַעִין, וְלִית
מֵאן דִּישְׁנַח עָלֵיהוּ. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דְאִיהוּ סְלִיק
לְעִילָא לְעִילָא, וְתִשׁוּבָה אֲתַמְנַע מִנֵּיהוּ, כְּדִין כְּתִיב,
וּבִרְב גְּאוּנָךְ תִּהְרוֹס קָמִיךְ.

ר' יִצְחָק אָמַר, הָאִי קָרָא, בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַלְבֵּשׁ קוּדְשָׁא
בְרִיךְ הוּא גְאוּתָא, עַל עַמְמֵיָא דִיתְכַנְשׁוֹן עָלֵיהּ, כִּמָּה
דְכְתִיב, (תהלים ב) וְרוֹזְנִים נוֹסְדוּ יַחַד עַל יִי' וְעַל מְשִׁיחוֹ.
וְתֵאנָא זְמִינִין אֵינּוֹן שְׁבַעִין קַסְטוּרִין מְכַל עֵיבֵר, (נ"א עמין)
לְאֲתַכְנֵשָׂא בְהָהוּא זְמַנָּא בְּאוֹכְלוֹסִין דְכָל עֲלָמָא,
וְלַמְעַבַּד קָרְבָּא עַל יְרוּשָׁלַם קָרְתָא קְדִישָׁא, וְלֹאֲחַדָּא
עֵיטִין עָלֵיהּ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וּמְאִי אֲמַרִי, נוֹקִים עַל
פְּטְרוּנָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַר עַל עַמִּיָּהּ, וְעַל הֵיכְלִיָּהּ.
כְּדִין זְמִין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְחֵיכָא עָלֵיהוּ. דְכְתִיב,
(תהלים ב) יוֹשֵׁב בְּשָׁמַיִם יִשְׁחַק יִי' יִלְעַג לָמוֹ. בְּהָהוּא
זְמַנָּא יִלְבֵּשׁ קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גְאוּתָא עָלֵיהוּ,

וַיִּשְׁיֻצִינוּן מִן עֲלָמָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (זכריה יד) וְזֹאת תִּהְיֶה
הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף יְיָ אֶת כָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל
יְרוּשָׁלַם הַמֶּק בְּשָׂרוֹ וְהוּא עוֹמֵד עַל רַגְלָיו.

רַבִּי אֲבָא אָמַר מִשְׁמִיּה דְרַב יִיסָא סָבָא, וְהָכִי אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן, זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַחֲיָיא לְכָל אֵינּוֹן
מְלַכִּין, דְּעָקוּ לְיִשְׂרָאֵל וְלִירוּשָׁלַם, לְאַנְדְּרִיאָנוּס,
לְלוֹפִינוּס, וְנַבּוּכַדְנֶצַּר, וְלִסְנַחְרִיב, וְלְכָל שְׂאָר מְלַכֵי
עַמִּין, דְּחָרִיבוּ בֵּיתֵיהּ, וְלִשְׁלֹטָאָה לֹון פְּקַדְמִיתָא,
וַיִּתְּכַנְשׁוּן עִמָּהוֹן שְׂאָר עַמִּין, וְזְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לְאַתְפְּרָעָא מְנִיּהוּ בְּאַתְגְּלִיָּיא, סַחְרָנִי יְרוּשָׁלַם. הֵדָא הוּא
דְכְּתִיב, וְזֹאת תִּהְיֶה הַמַּגֵּפָה אֲשֶׁר יִגַּף יְיָ אֶת כָּל הָעַמִּים
אֲשֶׁר צָבְאוּ עַל יְרוּשָׁלַם. אֲשֶׁר יִצְבְּאוּ לָא כְּתִיב, אֵלָא
אֲשֶׁר צָבְאוּ. כְּדִין כְּתִיב, וּבְרַב גְּאוּנָךְ תִּהְרוּס קָמִיךְ, וְדָא
לְזַמְנָא דְאַתָּא מְשִׁיחָא, כְּתִיב, וְשִׁירְתָּא דָּא שִׁירְתָּא
דְּעֵלְמִין הִיא.

(שמות טו) וּבְרוּחַ אִפְיֵךְ נְעֲרָמוּ מִים, בְּהָהוּא זְמַנָּא. וּבְגִין כַּךְ
אֵית בְּהָהוּא זְמַנָּא, וְלְזַמְנָא דְמִלְכָּא מְשִׁיחָא, וְלְזַמְנָא
דְגוּג וּמַגּוּג. נְצַבוּ כְּמוֹ נֵד, לְזַמְנָא דְעֵלְמָא דְאַתִּי, דְּאִיהוּ
חֲדוּוּתָא דְכָל עֵלְמִין.

(שמות טו) אָמַר אוֹיֵב אֲרֵדוּף אֲשִׁיג אַחְלַק שְׁלַל. אָמַר אוֹיֵב,
דָּא תֵּהוּא מְמַנָּא רַבְרָבָא עַל מְצָרָאֵי, בְּשַׁעְתָּא

דְּאִתְיָהִיב לִיָּה שְׁלֹטְנוּתָא עַל יִשְׂרָאֵל, חָשִׁיב דִּישִׁיצִינוּן
תַּחֲוֹת שְׁלֹטְנִיָּה. אֲלָא דְדָכַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא טוּרִי
עֲלֵמָא, דְּהוּוּ מְגִינִין עָלְיֵיהּ. וְלֹא תֵימָא דָּא בְּלַחֲדוּי,
אֲלָא כָּל אֵינּוֹן רַבְרַבִּין דְּמִמָּנָן עַל כָּל עוֹבְדֵי עֲבוּדַת
כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, וְכַד אִתְיָהִיב לְהוּ רְשׁוּתָא וְשְׁלֹטְנוּתָא
עַל יִשְׂרָאֵל, כְּלָהּוּ בְּעָאן דִּישִׁיצוּן יִשְׂרָאֵל תַּחֲוֹתֵיהּ.

וְעַל דָּא, אֵינּוֹן עֲמִין דְּתַחֲוֹת שׁוֹלְטְנִיָּהוּן דְּאֵינּוֹן מְמָנָן,
כְּלָהּוּ גְזִירִין גְזִירִין לְשִׁיצָאָה לּוֹן, אֲלָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְכַר טוּרִי עֲלֵמָא, וְאֶגִּין עָלְיֵיהּ. וְכַד חָמָא
מֹשֶׁה דָּא, שָׂרָא לְשִׁבְחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר מִי
כְּמוֹכָה בְּאֵלִים יִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֵילָנָא חַד רַבְרַבָּא עֲלָאָה, תְּקִיפָא,
בֵּיה אֲתַזְנוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין. וְהוּא אֲתַחֵם בְּתַרִּיסַר
תַּחֲוּמִין, אֲתַתְקַף בְּאַרְבַּע סְטְרֵי עֲלֵמָא, דְּאֲסַתְחַרְאן ^{(ב"א}
דְּאֲתַחֲבֵרן) בְּדוּכְתֵיָּהּ. שְׁבַעִין עֲנָפִין סְלִקִין בְּגוּיָהּ, וְאֲתַזְנוּ
מִנֵּיהּ, בְּעַקֵּר שְׂרָשׁוּי יִנְקִין אֵינּוֹן סַחְרָנִיָּה, וְאֵינּוֹן עֲנָפִין
דְּמִשְׁתַּכְחִין בְּאֵילָנָא.

כַּד מָטִי עֵדָן שְׁלֹטְנִיָּה דְכָל עֲנָפָא וְעֲנָפָא, כְּלָהּוּ בְּעָאן
לְשִׁיצָאָה כְּלָא גּוּפָא דְאֵילָנָא, דְּאִיהוּ עַקְרָא דְכְּלָהּוּ
עֲנָפִין, תְּהוּא דְשְׁלִיט עָלְיֵיהּ, וְיִשְׂרָאֵל אֲחִידָן בֵּיהּ. כַּד
מָטָא עָלְיֵיהּ שְׁלֹטְנוּתָא דְתְּהוּא ^(דף נ"ט ע"א) גּוּפָא דְאֵילָנָא,

חֹלְקָא דִּישְׂרָאֵל. בְּעֵי לְנִטְרָא לֹון, וּלְמִיָּהֵב שְׁלָמָא
בְּכֻלָּהוּ. וְעַל דָּא שְׁבַעִים פְּרִי הַחֶג, לְמִיָּהֵב שְׁלָמָא
לְשִׁבְעֵין עֲנַפִּין דְּבִגּוּ אֵילָנָא.

וְעַל דָּא מִי כְמוֹכָה בְּאֵלִים יי'. (מאי בְּאֵלִים. אֵילָנָא. כְּמָה דְּאֵת אֲמִרָה
(ישעיה א) כִּי יִבוֹשׁוּ מֵאֵלִים אֲשֶׁר חֲמַדְתֶּם. דְּהוּא
אֵילָנָא, דְּהוּוּ פְּלַחִין לְחַד דְּפּוֹסָא, דְּמַחְקִין בְּגוֹיָה. וְאֶקְרִי
אֵלִים אֵילָנָא) מִי כְּמֹכָה דִּיעֵבִיד כְּעוֹבְדֵךְ וִירַחֵם עַל כֻּלָּא.
מִי כְּמֹכָה בְּכָל הַהוּא סַחְרָנִיה דְּאֵילָנָא דְּאֵף עַל גַּב דְּאִיהוּ
שְׁלֵטָא, נָטִיר לְכֻלָּא, נָטִיר לְכָל שְׂאֵר, וְלֹא בַּעֲיָא לְמַעְבַּד
עֲמַהוּן גְּמִירָא. מִי כְּמֹכָה נֶאֱדָר בְּקֻדְשׁ, בְּהַהוּא חֵילָא
עֲלָאָה דְּאֶקְרִי קֻדְשׁ. נֶאֱדָר בְּקֻדְשׁ מִמֶּשׁ, וְאֶקְרִי כַח יי'
נַעַם יי', וְהָא אוֹקִימְנָא מִיָּלִי.

(שמות טו) מִי כְּמֹכָה בְּאֵלִים יי'. ר' יוֹסִי פִתַּח (קהלת א) רְאִיתִי
אֵת כָּל הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמַיִם וְהִנֵּה הַכֹּל
הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ. שְׁלָמָה מְלָכָא, דְּאֶסְתֵּלֵק בְּחַכְמָתָא
יִתִּירָא עַל כָּל בְּנֵי עַלְמָא, הֵיךְ אָמַר דְּכָל עוֹבְדֵין הֶבֶל
וְרַעוּת רוּחַ. יְכוּל אֵף מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה, וְהָא כְּתִיב (ישעיה לב)
וְהִיא מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה שְׁלוֹם. אֵלָא הָא אוֹקִמוּהָ, כָּל
הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמַיִם כְּתִיב. שְׂאֵנִי מַעֲשֵׂה
הַצְּדָקָה, דְּאִיהוּ לְעִילָא מִן שְׁמָשָׁא.

וְהִנֵּה הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רוּחַ, מֵאִי קָא מִיָּרִי. אִי תִימָא

הַכֹּל הֶבֶל כְּמָה דְּאוּקִימָנָא, דְּאִיהוּ בְּרִזָּא דְּחֻכְמָתָא, כְּמָה
 דְּאֵת אָמַר הֶבֶל הַבְּלִים אָמַר קִהְלֵת, וְאִינוּן הַבְּלִים קִיומָא
 דְּעֵלְמָא דְּלְעִילָא וְתֵתָא. מֵאִי תִימָא בְּהֵאִי, דְּכֻתִּיב הֵכָא,

הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת רִוּחַ. (וְהָא מִלְתָּא דָּא תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ בְּתִיב)

אֵלָא הָכִי אוּקְמוּהָ, וְהָכִי הוּא. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעְתָּא דְּעוּבְדִין
 מִתְּכַשְׁרוֹן לְתֵתָא, וְיַבְר נָשׁ אֲשֶׁת־דֵּל בְּפוּלְחָנָא
 דְּמִלְכָּא קִדִּישָׁא, הֵהוּא מְלָה דְּעַבִּיד, הֶבֶל אֲתַעְבִּיד מִיַּנְיָה
 לְעִילָא. וְלִית לֶךְ הֶבֶל, דְּלִית לִיהָ קָלָא, דְּסָלִיק וְאֲתַעְטֹר
 לְעִילָא, וְאֲתַעְבִּיד סַנִּיגוֹרָא קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְכֹל אִינוּן עוּבְדִין דְּאֲשֶׁת־דֵּל בְּהוּ בַר נָשׁ, דְּלָאוּ אִינוּן
 פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵהוּא מְלָה דְּעַבִּיד,
 הֶבֶל יִתַּעְבִּיד מִיַּנְיָה, וְאֲזֵלָא וְשֹׂאטָת בְּעֵלְמָא. וְכַד נִפְקַת
 נְשִׁמְתִּיָּה דְּבַר נָשׁ, הֵהוּא הֶבֶל מְגַלְגֵּלָא לִיהָ בְּעֵלְמָא,
 כְּאַבְנָא בְּקוּסְפִיתָא, כְּמָה דְּכֻתִּיב, (שְׁמוּאֵל א בֵּד) וְאֵת נֶפֶשׁ
 אוּיְבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלַע.

מֵאִי יִקְלַעְנָה. הֵהוּא הֶבֶל דְּמְגַלְגֵּל לִיהָ סַחְרָנִיָּה בְּעֵלְמָא,
 כְּדִין כֹּל מְלִין דְּמִתְעַבְדִין (וְאִינוּן דְּתַחוּת שְׁמֵשׁא) דְּלָאוּ
 אִינוּן פּוּלְחָנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֶבֶל יִתַּעְבִּיד מִיַּנְיָהוּ,
 אִיהוּ תְּבִירָא דְּרוּחָא, דְּמִתְבַּר לְרוּחָא דְּסָלִיק וְנַחֲת
 וּמִתְגַּלְגֵּל בְּעֵלְמָא, הֵדָּא הוּא דְּכֻתִּיב הֶבֶל וְרַעוּת רִוּחַ.

אָבֵל הֵהִיא מֶלֶה דְּאִיהִי פּוֹלְחָנָא דְּמָרִיהָ דָּא סְלִיק (אֲקָרִי)
 לְעֵילָא מִן שְׁמֵשָׁא, וְאִתְעַבִּיד מִנִּיהָ הֶבֶל קְדִישָׁא, וְדָא
 הוּא זֶרְעָא זֶרְעָא בְּרַע נֶשׁ בְּהֵהוּא עֲלָמָא, וּמָה שְׁמִיהָ.
 צְדָקָה. דְּכְתִיב, (הוֹשֵׁעַ י) זָרְעוּ לָכֶם לְצְדָקָה.

הָאִי מִדְּבַר לִיהָ לְבַר נֶשׁ, כִּד תִּיפּוּק נְשָׁמְתִיהָ מִיַּנְיָה,
 וְסִלְקָא לָהּ בְּאַתְרָא דְּכְבוּד דְּלְעֵילָא אֲשֶׁתִּכַּח

לְאַתְצַרְרָא בְּצַרְוֵרָא דְּחַיִּי, הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה בח)

וְהִלֵּךְ לְפָנַי צְדָקָה בְּגִין לְדַבְרָא לָךְ, לְסִלְקָא לָךְ, (מִן אֲתָר)

לְאַתְר דְּאֲקָרִי כְבוֹד יי'. דְּכְתִיב, (יִשְׁעִיָּה בח) כְּבוֹד יי' יֶאֱסֹפֶה.

כָּל אֵינּוֹן נְשָׁמְתִין, דְּהֵהוּא הֶבֶל קְדִישָׁא מִדְּבַר לְהוּ,

הֵהוּא דְּאֲקָרִי כְבוֹד יי', כְּנִישׁ לֹון בְּגוּיָה, וְאַתְצַרְרִין

בֵּיהָ. (הֵדָא הוּא דְּכְתִיב כְבוֹד ה' יֶאֱסֹפֶה) וְדָא אֲקָרִי נִיחָא דְּרוּחָא. אָבֵל

אַחְרָא וְרַעוּת רוּחַ אֲקָרִי. וּפְאִין אֵינּוֹן צְדִיקִיא, דְּכָל

עוֹבְדֵיהוֹן לְעֵילָא מִן שְׁמֵשָׁא וְזֶרְעִין זֶרְעָא דְּצְדָקָה, לְמוֹפִי

לֹון לְעֲלָמָא דְּאִתִּי, וְעַל דָּא פְתִיב (מִלְאכֵי א) וְזֶרְחָה לָכֶם

יִרְאִי שְׁמִי שְׁמֵשׁ צְדָקָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חוּזִי, בְּקַדְמִיתָא כִּד אֲתַבְּנִי בֵּי

מְקַדְשָׁא לְתַתָּא, לָא אֲתַבְּנִי אֶלָּא בְּדִינָא וְרוּגְזָא,

כְּמָה דְּכְתִיב, (יִרְמִיָּה לב) כִּי עַל אֶפְי וְעַל חֲמַתִּי וְגו' בְּגִין

דְּבַאתָר דְּדִינָא שְׂרִיא. לְזַמְנָא דְּאִתִּי, זַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִין

הוּא לְמַבְנֵי לִיהָ, וְלֹאֲתַקְנָא לִיהָ בְּדַרְגָּא אַחְרָא עֲלָאָה

דְּאֶקְרִי צְדָקָה, דְּכַתִּיב, (ישעיה נד) בְּצְדָקָה תִּכּוֹנְנִי. בְּגִין כִּף
אֶתְקִיִּים, (ביה) וְשִׁמְיָה (דף נ"ט ע"ב) מִמֶּשׁ צְדָק יִתְקָרִי. מְנַלֵּן.

דְּכַתִּיב, (ירמיה כג) וְזֶה שְׁמוֹ אֲשֶׁר יִקְרָאוּ יְיָ צְדָקְנוּ.
(שמות טו) נְטִית יְמִינְךָ תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ. הָא אֶתְמַר, אֶרִימַת
יְמִינְךָ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, הָא אֶתְעָרוּ בֵּיה חֲבַרְיָא,
דְּכַד אֶפִּיק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִצְרָאֵי מִתִּין מִתְחוֹת
מִיָּא, אָמַר לְאַרְעָא, כְּנִישׁ לֹון בְּגוּוֹךְ, וְלֹא בְעָאֵת, עַד
דְּאוּשִׁיט קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְמִינָא לְקַבְלָהּ, וְאוּמִי לָהּ,
כְּדִין בְּלַעְתִּינוּן אֶרְעָא, הֲדָא הוּא דְּכַתִּיב תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ.
אָמַר ר' אֶלְעָזָר, נְטִית יְמִינְךָ: לְאַפְרָשָׁא לָהּ מִשְׁמָאלָא
וּכְדִין אֶתְעָבִיד בְּהוּ דִּינָא.

(שמות טו) נְחִית בְּחֶסֶדְךָ עִם זֹו גְּאֵלְתָּ, כְּמָה דְּכַתִּיב, (תהלים מד)
כִּי יְמִינְךָ וְזִרְוּעֶךָ וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם. כִּי יְמִינְךָ:
דָּא גְּדוּלָה. נְהֵלְתָּ בְּעֵינְךָ, דָּא דְּכַתִּיב וְזִרְוּעֶךָ, דָּא גְּבוּרָה.
אֵל נוֹה קְדֻשָּׁךְ, דָּא דְּכַתִּיב, וְאוֹר פְּנֵיךָ כִּי רְצִיתָם, דָּא
צְדִיק. וְכֻלְהוּ מִשְׁתַּכְּחֵי בְּקָרָא.

(שמות טו) תִּפּוּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וּפַחַד. אֵימָתָה, אֵימָה מִבְּעֵי
לֵיה, מַאי אֵימָתָה. דְּהָא לֵית לָךְ אֶת אוּ מְלָה חֲדָא
בְּאוּרֵייתָא, דְּלֹא אֵית בָּהּ רְזִין עֲלָאִין. מַאי אֵימָתָה. אָמַר
רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלוּמַר דְּחִילוּ דְּשְׁכִינְתָּא.

כְּהָאֵי גְּוּוֹנָא, (שמות טו) תִּבְאָמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נַחֲלָתְךָ וְגו',

תְּבֵאמוּ וְתִטְעֶמוּ, תְּבֵאֵם וְתִטְעֶם מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאֵי תְּבֵאמוּ.
 אֶלֶּא רוּחָא דְקוּדְשָׁא אָמַר, עַל אֵינוֹן דְרָא בְתֵרָא, דְגִזּוּר
 יְהוֹשֻׁעַ, וְאֶתְגַּלֵּיָא בְּהוּ גְלוּיָא דְרִשִׁמָּא קְדִישָׁא דְשָׁמַיָּה
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאֵלִין אֲחִידָן בֵּיהּ בּוֹ, וְאֵלִין
 אֶתְחַזִּיאוּ לְמִירַת אֶרְעָא. כְּמָה דְכִתְיֵב, (ישעיה ס) וְעַמָּךְ כָּלָם
 צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ. דְכָל מֵאֵן דְאֶתְגִּזּוּר,
 וְאֶתְגַּלֵּיָא בֵּיהּ רִשִׁמָּא קְדִישָׁא, וְנָטִיר לֵיהּ, אֶקְרִי צְדִיק,
 בְּגִין, כֹּה, לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אֶרֶץ.

וְעַל דָּא תְּבֵאמוּ, ו' יִתִּירָה, תְּבֵיאמוּ לְאֵינוֹן דְאֲחִידָן בּוֹ.
 וְתִטְעֶמוּ כְּמָה דְאֶתְ אָמַר נֶצַר מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי
 לְהֶתְפָּאֵר. לְאֵינוֹן דְאֲחִידָן בּוֹ, וְלְאֵינוֹן בְּתֵרָא, אֶתְעַר
 מְלָה. וְלִית לָךְ מְלָה בְּאוֹרֵייתָא, אוּ אֶת זְעִירָא
 בְּאוֹרֵייתָא, דְלִית בְּהּ רִזִּין עֲלָאִין, וְטְעֵמִין קְדִישִׁין, זְכָאָה
 חוּלְקִיהוֹן דִּידְעִין בְּהוּ.

רעיא מהימנא

פְּקוּדָא לְמַבְנֵי מְקוּדְשָׁא לְתַתָּא, כְּגוּוֹנָא דְבֵי מְקוּדְשָׁא
 דְלַעֲיָלָא, כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, מְכוּן לְשִׁבְתָךְ פְּעֻלַת
 יי'. דְאֶצְטְרִיךְ לְמַבְנֵי בֵי מְקוּדְשָׁא לְתַתָּא, וְלַצְלָאָה בְּגוּיָה
 צְלוּתָא בְּכָל יוֹמָא, לְמַפְלַח לֵיהּ לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 דְהָא צְלוּתָא אֶקְרִי עֲבוּדָה.
 וְהָהוּא בֵּי כְּנֻשְׁתָּא, אֶצְטְרִיךְ לְמַבְנֵי לֵיהּ בְּשִׁפְירוּ סְגִיָּא,

וּלְאַתְקֵנָא לִיהּ בְּכֹל תְּקוּנֵין, דְּהָא בֵּי כְּנִשְׁתָּא דְלִתְתָּא,
קִימָא לְקַבֵּל בֵּי כְּנִשְׁתָּא דְלִעֵילָא.

בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְתִתָּא, אִיהוּ קָאִים כְּגוּוּנָא דְבֵית הַמִּקְדָּשׁ
דְלִעֵילָא, דְקָאִים דָּא לְקַבֵּל דָּא. וְהָהוּא בֵּי
מִקְדָּשָׁא, כָּל תְּקוּנוֹי, וְכָל פּוֹלְחָנוֹי, וְכָל אֵינוֹן מָאֲנוֹן,
וְשִׁמְשׁוֹן, כְּלָהוּ אֵינוֹן כְּגוּוּנָא דְלִעֵילָא. מִשְׁכָּנָא דְקָא
עֵבֵד מֹשֶׁה בְּמִדְבָּרָא, כְּלָא הָוּה כְּגוּוּנָא דְלִעֵילָא.

בֵּי מִקְדָּשָׁא דְבְנָא שְׁלֵמָה מִלְכָּא, הוּא בֵּי נִיחָא כְּגוּוּנָא
עֲלָאָה, בְּכֹל אֵינוֹן תְּקוּנֵין, לְמַהוּי בְּתִקּוּנָא דְלִעֵילָא,
בֵּי נִיחָא וְאַחֲסִנְתָּא. הָכִי בֵּי כְּנִשְׁתָּא, אֲצִטְרִיךְ בְּכֹל
תְּקוּנֵי שְׁפִירוֹ, לְמַהוּי כְּגוּוּנָא עֲלָאָה, לְמַהוּי בֵּית צְלוֹתָא,
לְאַתְקֵנָא תְּקוּנֵין בְּצְלוֹתָא, כְּמָה דְאִוְקֵמוּהָ.

וְהָהוּא בֵּי מִקְדָּשָׁא דְלִיְהוּי בֵּיהּ (רנ"א ע"א) חֲלוּנוֹת, דְכְּתִיב,
דְנִיאל (ו) וְכוּוֹן פְּתִיחֵן. כְּגוּוּנָא דְלִעֵילָא, וְעַל דָּא (שִׁיר
הַשִּׁירִים ב) מִשְׁגִּיחַ מִן הַחֲלוּנוֹת מִצִּיץ מִן הַחֲרָפִים. וְאִי תִימָא
אֲפִילוּ בְּחֻקָּא, בְּגִין דְרוּחָא לְהוּי סְלִיק. לָאוּ הָכִי, דְהָא
אֲנִן צְרִיכִין בֵּית וְלִיפָּא. לְאַשְׁתַּכְּחָא בֵּית לְתִתָּא, כְּגוּוּנָא
דְבֵית עֲלָאָה, לְבַחְתָּא דִּיּוֹרָא עֲלָאָה לְדִיּוֹרָא תִתָּאָה.

וְתוּ דְהָהוּא צְלוֹתָא, וְהָהוּא רוּחָא, אֲצִטְרִיךְ לְסֻלְקָא,
וְלִנְפָקָא מִגּוֹ עָאקוּ, בְּאַרְחַ מִישָׁר, לְקַבֵּל יְרוּשָׁלַם.
וְעַל דָּא פְּתִיב, (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה,

דְּאֶצְטְרִיךְ אֶתְרֵךְ דְּחִיק בְּעֵאקוּ, לְשִׁדְרָא בְּגוּיָה הֵהוּא
רוּחָא, דְּלֹא יִסְטֵי לְיַמִּינָא וְלִשְׂמָאלָא. וּבַחֲקֵלָא לָא יִכִּיל
קָלָא לְשִׁדְרָא לִיָּה הֵכִי, דִּהָא כְּגוּוּנָא דָּא קָלָא דְשׁוּפְרָ,
אֶתְדַחֲיָא לְבַר בְּאַרְח מִיִּשְׂרָ, מְגוּ אֶתְרֵךְ דְּחִיק, וְאִזִּיל
וּבְקַע רְקִיעִין, וְסֻלִיק בְּסֻלִיקוּ, לְאַתְעָרָא רוּחָא לְעֵילָא.

וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב, (בראשית כד) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוּחַ בִּשְׂדֵה.
שְׂאֵנִי יִצְחָק, דְּמִלָּה אֶחָרָא הָוָה בֵּיהּ, מַה דְּלֹא הָוָה
בְּכָל עֲלָמָא. וְתוּ דִּהָאֵי קָרָא לָאוּ לְהֵכִי אֶתָּא, דְּוַדָּאֵי
בִּשְׂדֵה אַחַר לָא הָוָה מְצִילִי וְהָא אוֹקִימָנָא. (ע"כ רעיא מזהימנא).

תְּנִיָּא אֲמַר רַבִּי אַבָּא, זַכָּאָה חוּלְקִיהוּן, דְּאֵינּוּן דְּזַכָּאן
לְמִימַר שִׁירְתָּא דָּא בְּהָאֵי עֲלָמָא, דְּזַכָּאן לְמִימַר
לָהּ בְּעֲלָמָא דְּאֶתִּי. וְשִׁירְתָּא דָּא, אֶתְבְּנִי בְּעֵשְׂרִין וְתָרִין
אֶתְוּוּן קְדִישָׁן גְּלִיפִן, וּבְעֵשְׂרֵן אֲמִירָן, וְכָלֹא אֶתְרֵשִׁים
בְּשָׂמָא קְדִישָׁא, וְכָלֹא שְׁלִימוּתָא דְּשָׂמָא קְדִישָׁא, וְהָא
אֶתְעָרְנָא מְלִי.

אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיִא שְׁעָתָא דִּהוּוּ קַיִימִין יִשְׂרָאֵל
עַל יָמָא, וְהוּוּ אֲמַרִי שִׁירְתָּא, אֶתְגְּלִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עֲלֵיהוּ, וְכָל רְתִיכוּי וְחִילוּי, בְּגִין דִּינְדַּעוֹן
לְמַלְכֵיהוּן, דְּעֵבַד לוֹן כָּל אֵינּוּן נְסִין וּגְבוּרָאן, וְכָל חַד
וְחַד יַדַּע וְאֶסְתַּכַּל, מַה דְּלֹא יַדַּעוּ וְאֶסְתַּכְּלוּ שְׂאֵר נְבִיאֵי
עֲלָמָא.

דַּאי תִּימָא דְלֹא יִדְעִין וְלֹא אֲדַבְּקוּ חֲכַמְתָּא עֲלָאָה, מִן
 שִׁירְתָּא דָּא תַּחֲמִי, דְּכִלְהוּ בְּחֲכַמְתָּא אֲסִתְּפִלוּ,
 וַיִּדְעוּ מַלְיָן וְאָמְרוּ. דַּאי לָאוּ הָכִי, אִיךְ אָמְרוּ כְּלָהוּ מַלְיָן
 אַחֲדִין, דְּלֹא סָטוּ אֵלִין מֵאֵלִין, וּמָה דְאָמַר דָּא, אָמַר דָּא,
 וְלֹא אַקְוִים מְלָה דָּא, לְמָלָה דָּא, אֶלָּא כְּלָהוּ בְּשִׁקּוּלָא
 חֲדָא, וְרוּחָא דְקוּדְשָׁא בְּפוּמָא דְכָל חַד וְחַד, וּמַלְיָן
 אֲתַמְרוּ כְּלָהוּ כְּאֵלוּ נַפְקִין מִפוּמָא חַד. אֶלָּא וַדַּאי כּוּלְהוּ
 בְּחֲכַמְתָּא עֲלָאָה אֲסִתְּפִלוּ, וַיִּדְעוּ מִלְיָן עֲלָאִין, וְרוּחָא
 דְקוּדְשָׁא בְּפוּם כָּל חַד וְחַד.

וְאֶפִּילוּ אֵינּוּן דְּבַמְעֵי אַמְהוּן, הוּוּ אֲמַרִי שִׁירְתָּא כְּלָהוּ
 כְּחֲדָא, וְהוּוּ חֲמָאן כְּלָהוּ, מַה דְּלֹא חֲמָא יְחֻזְקָא ל
 נְבִיאָה. וְעַל כֵּךְ הוּוּ כְּלָהוּ מִסְתַּכְּלִי, כְּאֵלוּ חֲמָאן עֵינָא
 בְּעֵינָא. וְכַד סִימּוּ מַלְיָן, כְּלָהוּ מִתְּבַסְמָאן בְּנַפְשֵׁיהוּ,
 וְתַאבוּן לְמַחֲמִי וְלֹאֲסִתְּפִלָּא, וְלֹא הוּוּ בְּעָאן לְנַטְלָא
 מִתַּמָּן, מִסְגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא.

בְּהֵיא שְׁעָתָא, אָמַר מֹשֶׁה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּנִיךְ
 מִסְגִּיאוֹת תִּיאוּבְתָא לְאֲסִתְּפִלָּא בְּךָ, לָא בְּעָאן
 לְנַטְלָא מִן יַמָּא. מַה עֵבַד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲסִתִּים
 יְקָרִיָּה לְבַר לְמַדְבְּרָא, וְתַמָּן אֲתַגְּלִי וְלֹא אֲתַגְּלִי. אָמַר לוֹן
 מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, כַּמָּה (ס"א זַמְנִין לְנַטְלָא מִתַּמָּן, וְלֹא בְּעֵי) זַמְנִין אֲמִינָא
 לְנַטְלָא מִתַּמָּן וְלֹא בְּעֵיתוֹן עַד דִּי אַחֲזִי לוֹן זִיּוּא יְקָרָא

דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַדְבְּרָא, וּמִיַּד הוּוּ תְּאָבִין, וְלֹא
 נִטְלוּ, עַד דְּאֶחִיד בְּהוּ מִשָּׁה וְאַחֲמִי לֹון זִיּוּא יִקְרָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַדְבְּרָא, כְּדִין מְסֻגִּיאוֹת תִּיאֻבְתָּא
 וְרַעוּתָא לְאַסְתַּכְּלָא, אֲנִטִּיל לֹון מִשָּׁה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
 וַיִּסַּע מֹשֶׁה אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּם סוּף וַיֵּצְאוּ אֶל מִדְבַר שׁוּר.
 מֵאִי מִדְבַר שׁוּר. מִדְבְּרָא, דְּהוּוּ בַּעַן לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ,
 זִיּוּא יִקְרָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא, וְעַל דָּא אֶקְרִי מִדְבַר שׁוּר:
 אֲסְתַּכְּלוּתָא שָׁם.

(שמות טו) וַיִּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבַר וְלֹא מָצְאוּ מַיִם. וַאֲיִן
 מַיִם אֶלָּא תוֹרָה, שְׁנַאֲמַר (ישעיה נד) הוּי כָּל צָמֵא לְכוּ
 לַמַּיִם. אֲמַר רַבִּי יִיסָא, וְכִי מֵאֵן יֵהֵב לְהוּ אֹרִייתָא הַכָּא,
 וְהָא עַד כַּעַן לָא אֲתִיְהִיבַת לֹון אֹרִייתָא.
 אֲמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֵינּוֹן נִפְקוּ לְמִדְבְּרָא לְאַסְתַּכְּלָא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִטְלָא זִיּוּא יִקְרָא דִּילִיָּה מִתַּמָּן,
 וְאֵינּוֹן אֲזִלוּ לְאַסְתַּכְּלָא (לקודשא בריך הוא) בֵּיהּ, וְלֹא
 אֲשַׁכְּחוּהוּ. וְאוּלִּיפְנָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תוֹרָה אֶקְרִי,
 וַאֲיִן מַיִם אֶלָּא תוֹרָה, וַאֲיִן תוֹרָה אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 אֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד דְּהוּוּ אֲזִלִּי בְּמִדְבְּרָא, אֲתַגְּלִי
 עַלִּיָּהּ רְשׁוּתָא אַחְרָא, דְּשָׂאָר עַמִּין, הֵהוּא
 דְּשְׁלִיט בְּמִדְבְּרָא, וְאַעֲרַעוּ בְּהוּ תַמָּן. חָמוּ יִשְׂרָאֵל, דְּלֹא
 הָוֵה הֵהוּא זִיּוּא יִקְרָא דְּמַלְכִּיהוּן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, וַיָּבֹאוּ

מִרְתָּה וְלֹא יִכְלוּ לְשִׁתּוֹת מִיָּם מִמֶּרְהָ. מֵאֵי טַעֲמָא. פִּי
מָרִים הֵם, לֹא אֶתְבָּסֶם נַפְשֵׁיהוּ כְּקִדְמִיתָא. וְלֹא עוֹד
אֶלָּא דְאֵתִי לְקִטְרָגָא עֲלֵיהוּ.

מַה כְּתִיב, וַיִּצְעַק אֶל יְיָ וַיֹּרְהוּ יְיָ עֵץ, (דף ט' ע"ב) וַאֲיִן עֵץ
אֶלָּא תוֹרָה, דְּכְתִיב, (משלי ג) עֵץ חַיִּים הִיא לְמַחְזִיקִים
בָּהּ. וַאֲיִן תוֹרָה, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. רַבִּי אַבָּא אָמַר,
אֲיִן עֵץ אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב, (דברים ב) פִּי
הָאָדָם עֵץ הַשָּׁדֶה, עֵץ הַשָּׁדֶה וְדַאי, דָּא עֵץ שָׁדֶה
דְּתַפּוּחִין קְדִישִׁין. וְכַד אֶתְגְּלִי זִיו יִקְרָא דְּמַלְכְּהוֹן עֲלֵיהוּ,
כְּדִין וַיִּשְׁלַךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם. מֵאֵי וַיִּמְתְּקוּ הַמַּיִם.
דְּקִטְיָגוּרָא אֶתְעֵבִיד סַנִּיגוּרָא.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, תָּא חֲזִי בְּקִדְמִיתָא כַּד עָאלוּ יִשְׂרָאֵל
בְּקִיָּמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לֹא עָאלוּ כְּדָקָא
יְאוּת. מֵאֵי טַעֲמָא. בְּגִין דְּאֶתְגְּזְרוּ וְלֹא אֶתְפָּרְעוּ, וְלֹא
אֶתְגְּלִיָּא רְשִׁימָא קְדִישָׁא. פִּיּוֹן דְּמָטוּ הָכָא, מַה כְּתִיב,
שָׁם שָׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט. תַּמָּן עָאלוּ יִשְׂרָאֵל בְּתַרִּין חוּלְקִין
קְדִישִׁין, בְּהֵהוּא גְלוּיָא דְּאֶתְגְּלִיָּא רְשִׁימָא דְּלֵהוֹן, וְאֶקְרוּן
חֶק וּמִשְׁפָּט. חֶק: כְּמָה דְּאֵת אָמַר (משלי כא) וַתִּתֵּן טָרֶף
לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרוֹתֶיהָ. וּמִשְׁפָּט: כְּמָה דְּאֶתְמַר (תהלים פא)
מִשְׁפָּט לְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. וְשָׁם נִסְהוּ, בְּהֵהוּא אֵת קְדִישָׁא.
כְּמָה דְּאֵת אָמַר, כִּי חֶק לְיִשְׂרָאֵל הוּא. בְּסַפְרָא דְּרַב יִיבָא
סָבָא, אָמַר מְלָה עַל הַהוּא חוּטְרָא קְדִישָׁא.

(שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ.
 וַיֹּאמֶר, מֵאֵי וַיֹּאמֶר. לֹא כְּתִיב מֵאֵן קָאָמַר דָּא. אֱלֹא
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר. רַבִּי חֲזַקְיָה אָמַר, שִׁמְעִינן (נ"א
 מִשְׁמַע) אֲמִירָה סֵתָם, מֵאֲמִירָה סֵתָם. דְּכִתְיִב, (שמות כד) וְאֵל
 מֹשֶׁה אָמַר עֲלֵה אֵל יְיָ. אָמַר, לֹא כְּתִיב מֵאֵן קָאָמַר. אוּף
 הֵכָא וַיֹּאמֶר סֵתָם, וְלֹא כְּתִיב מֵאֵן קָאָמַר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִשְׁמַע דְּכִתְיִב, וַיִּצַּעַק אֵל יְיָ וַיֹּרְהוּ יְיָ
 עֵץ, מֵהֵכָא מִשְׁמַע וַיֹּאמֶר, וּמִשְׁמַע מֵאֵן אָמַר מְלָה.
 לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, לְקוֹלִי מִבְּעֵי לִיָּהּ. אֱלֹא לְהֵהוּא קוֹל
 דְּעֵאלוּ בֵיהּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בְּתַר דְּאֲתַגְלִיא בְּהוּ רְשִׁימָא קְדִישָׁא,
 עֵאלוּ בְּתַרִּין חוּלְקִין קְדִישִׁין, כְּמָה דְּאֲתַמַּר, וְכִיּוֹן
 דְּעֵאלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין, עֵאלוּ בְּאֵלִין תַּרִּין חוּלְקִין אֲחֵרְנִין,
 דְּכַד יִסְתַּלְקוֹן בְּאֵלִין תַּרִּין אֲחֵרְנִין, יִתְחַבְרוֹן בְּאֵלִין, וְלֹא
 מִמְּנַעֵי בְּרַכָּאן, וּבְגִין כְּךָ, בְּאֵלִין מְטוּ בְּרַכָּאן, (ובגין כך באלין
 מטיין) עַד מְלַכָּא קְדִישָׁא.

וּמֵאֲתַרִּיהּ דְּקָרָא אֲשֶׁתְּמַע מְלָה, דְּכִתְיִב, וַיֹּאמֶר אִם
 שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע. וַיֹּאמֶר: דָּא מְלַכָּא קְדִישָׁא.
 וּמֵאֵי קָאָמַר, אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ אֱלֹהֶיךָ, כְּמָה
 דְּאֲתַּ אָמַר (דברים ד) כִּי יְיָ אֱלֹהֶיךָ אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא, דָּא
 כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. וְהִישָׁר בְּעֵינָיו תַּעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק. וְהֵאֲזַנְתָּ

לְמִצּוֹתָיו: דָּא נִצַּח. וְשִׁמְרַתְּ כָּל חֻקָּיו: דָּא הוּד. כִּיּוֹן
 דְּעָאלוּ בְּאֵלֵינוּ, הָא מָטוּ לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא. לְבַתַּר מַה
 כְּתִיב, כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בַּמִּצְרִים לֹא אֲשִׁים עָלֶיךָ
 כִּי אֲנִי יי' רֹפֵאֲךָ. כִּי אֲנִי יי': דָּא מַלְכָּא קַדִּישָׁא.

אֲשֶׁתִּמְעַ, דְּכָל מָאן דְּנָטִיר לְהָאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא, מְנִיחָה
 סְלִיק עַד מַלְכָּא קַדִּישָׁא עֲלָאָה. מֵאֵי מִשְׁמַע.
 מִשְׁמַע אֵינוֹן תְּרִין, דְּאֶתְכַנְשׁ בְּהוּ זְרַעָא, וּמִשַּׁח רְבוּת
 קוּדְשָׁא, דְּשִׁדְיִין לִיָּה בְּפוּם אִמָּה, (ועל דא) אֶתְקִשְׁרוּ כַּחֲדָא,
 וּמַלְכָּא עֲלָאָה עֲלֵייהוּ, וְאֶתְקִשְׁרוּ בֵּיהּ. וְעַל כֵּן, מָאן
 דְּעָאל בְּאֵלֵינוּ תְּרִין, וְנָטִיר לוֹן, אֶתְקִשְׁר בְּתִרִין אֲחֵרְנִין,
 וְעָאל בְּהוּ, וּכְדִין מָטִי לְמַלְכָּא קַדִּישָׁא.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְדָאֵי מָאן דְּזָכִי בְּצַדִּיק, זָכִי בְּנִצַּח וְהוּד,
 וְאֵלֵינוּ אֵינוֹן תְּלָתָא, דְּאֶתְבָּרְכָא בְּהוּ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.
 וּמָאן דְּזָכוּ בְּהוּ, זָכִי בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא, וְעָאל בְּכַלְהוּ
 אַרְבַּעָה.

וּלְקַבְּלֵי אַרְבַּעָה אֵלֵינוּ, נָטִירוּ לְהָאֵי רְשִׁימָא קַדִּישָׁא,
 מֵאַרְבַּע מְלִין: נָטִירוּ דְּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,
 אֶסְתְּמְרוּתָא דְּנִדְהָ. נָטִירוּ דְּצַדִּיק, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּשִׁפְחָה.
 נָטִירוּ דְּנִצַּח, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּבֵת עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.
 נָטִירוּ דְּהוּד, אֶסְתְּמְרוּתָא דְּזוֹנָה. וְעַל דָּא לְקוּל יי'
 אֶלְהִיךָ, דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

בְּמָה זָכָאן יִשְׂרָאֵל לְקַבְּלָא אִפִּי שְׂכִינְתָא, בְּאַסְתְּמוּרָתָא
 מִן נִדְהָ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדְתָּ
 טְמֵאתָהּ לֹא תִקְרַב לְגִלּוֹת עֵרוֹתֶיהָ. מֵאֵי לְגִלּוֹת עֵרוֹתֶיהָ דָּא
 כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל. וּבִהְיֵי אַחֲרֵי דְנִדְוִן וּמִתְקַשְׁרֵן מְלִין אַחֲרֵינִין,
 דְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל אֶתְקַשְׁרַת בְּהוּ. וְהָא אוּקְמוּהָ מְלִי.

וְהִישָׁר בְּעֵינֵינוּ תַעֲשֶׂה: דָּא צְדִיק. כְּמָה דְכְתִיב, (תהלים לד)
 עֵינַי יי' אֶל צְדִיקִים, לְאַסְתְּמוּרָא מִשְׁפָּחָה. (דף ס"א

ע"א) וְהָא אוּקְמוּנָא מְלִי. דְכְתִיב, (משלי ל) וּשְׁפָחָה כִּי תִירַשׁ
 גְּבִירְתָּהּ, דְּגָרִים לְצְדִיק דְּאֶתְדַבֵּק בְּשְׁפָחָה. וְהָאֲזַנְתָּ
 לְמִצּוֹתָיו: דָּא נֶצַח, לְאַסְתְּמוּרָא (דְּלֵא שְׁקַר בִּיחָה) דְּלֵא יַעוּל
 רְשִׁימָא דָּא בְּבַת אֵל נִכְר, וְלֵא יִשְׁקַר בֵּיהּ בְּנֶצַח. דְכְתִיב,
 (שמואל א טז) וְגַם נֶצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקַר. וּמֵאן דְּנִטִיר הָאֵי,
 קַיִים מִצּוֹתָיו, דְכְתִיב, (שמות לד) כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל
 אֲחֵר. וְשִׁמְרַתְּ כָּל חֻקָּיו: דָּא הוּד, לְאַסְתְּמוּרָא מִן זִוְנָה.

וְאֲזַלָּא הָא, כְּמָה דְתַנִּין, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מֵאֵי דְכְתִיב
 (תהלים מד) חֲגוּר חֲרָבָה עַל יַרְךָ גְּבוּר הוֹדָה וְהִדְרָה.
 אָלָא, כָּל מֵאן דְּמִזְרוּ גְרָמִיָה, וְשׁוּי דְחִילוּ דְחֲרָבָא שְׁנָנָא
 תְּקִיפָא לְקַבְּלִיהָ. עַל יַרְךָ, מֵאֵי עַל יַרְךָ. דָּא רְשִׁימָא
 קְדִישָׁא. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (בראשית כד) שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת

יַרְכֵי.

דְּבַר אֲחֵר חֲגוּר חֲרָבָה, כְּלוּמַר, זָרוּ וְאֶתְקִיף יַצְרָךְ

בִּישָׂא, דְּאִיהוּ חֲרַבְיָא. עַל יַרְדֵּי, עַל הַהוּא רְשִׁימָא קְדִישָׂא
 לְנִטְרָא לִיה. וְאִי נִטְר לִיה, כְּדִין אֲקָרִי גְבוּר, וְקוּדְשָׂא
 בְּרִיךְ הוּא אֲלִבִּישׁ לִיה בְּלְבוּשׁוֹי, וּמֵאֵן לְבוּשׁוֹי דְּקוּדְשָׂא
 בְּרִיךְ הוּא. הוּד וְנִצַּח. (נ"א וְהָדָר) דְּכִתְיִב, (תהלים קד) הוּד וְהָדָר
 לְבִשְׁתָּ. אוּף הָכָא הוּדְךָ וְהָדָרְךָ, וּכְדִין אֲתִדְבַק בְּר נִשׁ
 בְּמִלְכָא קְדִישָׂא כְּדָקָא יְאוּת.

מִכָּאֵן וְלִהְלָאָה, כָּל הַמַּחְלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִי בְּמִצְרַיִם לֹא
 אֲשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי יי' רוֹפֵאֲךָ. דָּא מִלְכָא
 קְדִישָׂא, וְעַל דָּא אֲזַהַר לֹון עַל הַהוּא מְלָה מִמֶּשׁ, דְּיִהֵב
 וְרָשִׁים בְּהוּ, וְלֹא יִתִּיר וְעַד כְּעַן לֹא אֲתִיִּיבֵת לְהוּ
 אוֹרִיִּתָא, אֲלֹא כִּיּוֹן דְּכִתְיִב, שָׁם שָׁם לֹו חֶק וּמִשְׁפָּט, מִיִּד
 וַיֹּאמֶר אִם שָׁמוֹעַ תִּשְׁמַע וְגו'.

תָּא חֲזִי, כִּד בְּעָא קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא לְאֲזַהַרָא לְיִשְׂרָאֵל,
 עַל אוֹרִיִּתָא, בְּכַמָּה מְלִין מְשִׁיךְ לְהוּ, בְּכַמָּה מְשִׁיכֵן
 דְּחִבִּיבוּתָא, כְּבַר נִשׁ דְּמְשִׁיךְ בְּרִיה לְבִי רַב. וְתָא חֲזִי, לֹא
 בְּעָא קוּדְשָׂא בְּרִיךְ הוּא לְמִיִּהֵב לְהוּ אוֹרִיִּתָא, עַד
 דְּקָרִיבוּ בְּהַדִּיָּה. וּבַמָּה קָרִיבוּ בְּהַדִּיָּה, בְּגִלּוּיָא דְּרְשִׁימָא
 דָּא, כְּמָה דְּאֲתַמַּר.

אִמַּר ר' יְהוּדָה, לֹא קָרִיבוּ יִשְׂרָאֵל לְטוֹרָא דְּסִינֵי, עַד
 דְּעָאֵלוּ בְּחוּלְקָא דְּצַדִּיק, וְזָכוּ בֵּיה. מְנַלֵּן, דְּכִתְיִב,
 (שמות יט) בְּיוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְּבַר סִינֵי, בְּיוֹם הַזֶּה מִמֶּשׁ

דַּיִיקָא. וְכִתִּיב (ישעיה סד) וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה
קוֹיֵנוּ לוֹ וְגו'.

פֶּרֶשֶׁת הַמֶּן

(שמות טז) וַיֹּאמֶר יי' אֶל מֹשֶׁה הַנְּבִי מִמַּטִּיר לָכֶם לֶחֶם מִן
הַשָּׁמַיִם. רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי
מִשְׁפִּיל אֶל דָּל בַּיּוֹם רָעָה יִמְלִטְהוּ יי'. הֵאֵי קָרָא אוֹקִימָנָא
לִיה, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נָשׁ שְׁכִיב בְּבֵי מַרְעִיָה, הָא אֲתַפֵּס
בְּאַטְרוּנֵיָא דְּמַלְכָא, רִישִׁיָה בְּקוּלְרָא, רַגְלוֹי בְּכוּפְסִירִין,
(ס"א בַּטְפָּסְרָא) כַּמָּה חִילִין נְטָרִין לִיה, מֵהֵאֵי גִיסָא, וּמֵהֵאֵי
גִיסָא. שְׁיִיפוֹי כְּלָהוּ בְּדוּחְקָא, מַגִּיחִין אֵלִין בְּאֵלִין.
מֵיכְלָא אֲתַעְדִּי מִנִּיה.

בְּהַהוּא זְמָנָא, פִּקְדִין עָלֵיהּ אֶפּוּטְרוּפָא, לְמִילָף עָלֵיהּ
זְכוּת קָמִי מַלְכָא, דְּכִתִּיב, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו
מִלְאָךְ מִלִּיץ אֶחָד מִנִּי אֶלְף. בְּהֵיא שַׁעֲתָא, זַפְאָה
חוּלְקִיָה דְּבַר נָשׁ דְּעָאל עָלֵיהּ, וְאוּלִיף לִיה אֲרַחָא,
לְשִׁיזְבוּתִיָה מִן דִּינָא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל
דָּל.

וְהֵיךְ יָכִיל לְשַׁזְבָּא לִיה, לְמִילָף לִיה אֲרַחוּי דְּחַיִּי,
לְאַתְבָּא לְקָמִי מֵאַרְיָה, כְּדִין אֲתַעְבִּיד
אֶפּוּטְרוּפּוֹסָא עָלֵיהּ לְעֵילָא. מֵאֵי אַגְרִיָה. בַּיּוֹם רָעָה
יִמְלִטְהוּ יי'. דְּבַר אַחַר, אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, כַּמָּה

תְּקִיפָא אַגְרָא דְמִסְכְּנָא, קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר רַבִּי חֵיִיא, תּוּוּהֵנָּא עַל הָאִי קָרָא דְכְּתִיב, (תהלים ט) כִּי שׁוֹמֵעַ אֶל אֲבִיוֹנִים יי', וְכִי אֶל אֲבִיוֹנִים שׁוֹמֵעַ וְלֹא לְאַחֲרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּגִין דְּאִינוּן קָרִיבִין יְתִיר לְמַלְכָּא, דְּכְּתִיב, (תהלים נא) לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְפָּה אֱלֹהִים לֹא תִבּוֹה. וְלִית לָךְ בְּעַלְמָא, דְּאִיהוּ תְּבִיר לְבָא כְּמִסְכְּנָא. תּוּ אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, תָּא חֲזִי, כָּל אִינוּן בְּנֵי עַלְמָא, אֲתַחֲזִיין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגוּפָא וְנַפְשָׁא, וּמִסְכְּנָא לֹא אֲתַחֲזִי אֶלָּא בְּנַפְשָׁא בְּלַחֲדוּדֵי, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קָרִיב לְנַפְשָׁא יְתִיר מִגּוּפָא.

מִסְכְּנָא חַד הָוֵה בְּשִׁבְבוּתֵיהּ דְּר' יִיסָא, וְלֹא הָוֵה מֵאֵן דְּאֲשַׁגַּח בֵּיהּ, וְהוּא הָוֵה אַכְסִיף, וְלֹא תְּקִיף בְּבְנֵי נִשָּׂא, (דף ט"א ע"ב) יוֹמָא חַד חֲלַשׁ, עָאֵל עָלֵיהּ רַבִּי יִיסָא, שְׁמַע חַד קָלָא דְּאָמַר, טִילְקָא טִילְקָא, הָא נַפְשָׁא פְּרַחָא גַבְאֵי, וְלֹא מָטוּ יוֹמוֹי. וְוִי לְבְנֵי מְתִיחַ דְּלֹא אֲשַׁתְּכַח בְּהוּ דִּיתִיב נַפְשִׁיהּ לְגַבִּיחָא. קָם רַבִּי יִיסָא, שְׂדֵי בְּפוּמִיחָא, מִיָּא דְּגַרְגְּרִין, אַפּוּתָא דְּקוּנְטָא (ס"א דְּקוּפְתָא) אֲתַבּוּעַ זִיעָא בְּאַנְפוּי, וְתַב רּוּחִיחָא לְגַבִּיחָא.

לְבַתֵּר אַתָּא וְשִׁאִיל לֵיהּ, אָמַר חֵיִיף רַבִּי, נַפְשָׁא נַפְקַת מִנְאֵי, וּמָטוּ לָהּ קָמִי כּוּרְסִיָּא דְּמַלְכָּא, וּבַעַת לְאַשְׁתַּאֲרָא תַּמּוּן, אֶלָּא דְּבַעַת קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְזַכָּאָהּ

לָךְ, וְאַכְרִיזוּ עֲלֶיךָ, זְמַיִן הוּא רַבִּי (ויקרא ע"ט ע"א וקמ"ד ע"א)
 יִיָּסָא, לְסִלְקָא רוּחִיהּ, וְלֵאתְקַשְׂרָא בְּחַד אַדְרָא קַדִּישָׁא
 דְּזַמִּינִין חֲבַרִּיא לְאַתְעָרָא בְּאַרְעָא, וְהָא אַתְקִינוּ תְּלַת
 כְּרַסְיָאן, דְּקִימָן לָךְ וּלְחֻבְרָךְ. מִהֵהוּא יוֹמָא הוּוּ מִשְׁגִּיחִין
 בֵּיהּ בְּנֵי מַתִּיָּה.

תוּ, מִסְכְּנָא אַחְרָא אַעְבַּר קָמִיָּה דְר' יִצְחָק, וְהוּוּ בִּידֵיהּ
 פְּלַג מְעָה דְכֹסֶפֶה. אָמַר לִיהּ לְרַבִּי יִצְחָק, אֲשֶׁלִּים לִי
 וּלְבְנֵי וּלְבָנֵי נַפְשָׁאן. אָמַר לִיהּ וְהִיךְ אֲשֶׁלִּים נַפְשֵׁיכוּן,
 דְּהָא לָא אֲשֶׁתְּכַח גְּבָאֵי בַר פְּלַג מְעָה. אָמַר לִיהּ, בְּדָא
 אֲשֶׁלִּימְנָא, בְּפִלַג אַחְרָא דְאִית גְּבָאֵי, אִפְקִיָּה וְיַהֲבִיָּה
 לִיהּ.

אַחְזִיאוּ לִיהּ בְּחַלְמִיָּה, דְּהוּוּ אַעְבַּר בְּשַׁפְתָּא דִּימָא רַבָּא,
 וּבְעָאן לְמִשְׁדֵּיָּיהּ בְּגוּוִיָּהּ, (ויחי רי"ח ע"א) חָמָא לְרַבִּי
 שְׁמַעוֹן, דְּהוּוּ אוֹשִׁיט יְדוּי לְקַבְּלִיָּהּ, וְאִתִּי הָהוּא מִסְכְּנָא
 וְאִפְקִיָּה, וְיַהֲבִיָּה בִּידוּי דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאֲשֶׁתִּזְיב. כַּד
 אַתְעַר, נִפְל בְּפּוּמִיָּה, הָאֵי קָרָא, (תחלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל
 אֶל דָּל בְּיוֹם רַעָה יִמְלִטְהוּ יִי.

וְתָא חֲזִי, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, נְטִיף טְלָא מַעְתִּיקָא קַדִּישָׁא
 לְזַעִיר אֶפְיִן, וּמִתְבְּרָכָאן כָּל חֻקְל תְּפּוּחִין קַדִּישִׁין.
 וּמִהֵהוּא טְלָא אַנְגִּיד לְאִינוּן דְּלִתְתָּא, וּמְלֶאכִין קַדִּישִׁין
 אַתְזָנוּ מִנִּיָּה, כָּל חַד וְחַד כְּפּוּם מִיכְלִיָּהּ, הֵדָא הוּא

דְּכַתִּיב, (תהלים עח) לֶחֶם אֲבִירִים אָכַל אִישׁ, וּמֵהָהוּא מְזוֹנָא
אָכְלוּ יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּרָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כַּמָּה בְּנֵי נִשָּׂא מִתְזוֹנִין בְּהַאי זְמַנָּא
מִנִּיָּה, וּמֵאֵן אֵינּוֹן. אֵלִין חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלִי
בְּאוּרֵייתָא, יוּמֵי וְלִילֵי. וְכִי סִלְקָא דְּעֵתָךְ מֵהָהוּא מְזוֹנָא
מִמֶּשׁ. לָא. אָלָא כְּעֵין הָהוּא מְזוֹנָא מִמֶּשׁ, דְּשָׁקִיל עַל חַד
תַּרִּין.

תָּא חֲזִי, יִשְׂרָאֵל כַּד עָאלוּ וְאֶתְדַבְּקוּ בְּמַלְכָּא קַדִּישָׁא,
בְּגִין גְּלוּיָא דְרִשְׁמָא קַדִּישָׁא, כְּדִין זְכוּ לְמִיכַל
נְהָמָא אַחְרָא עֲלָאָה, יִתִּיר מִמָּה דִּיהוּה בְּקַדְמִיתָא.
בְּקַדְמִיתָא כַּד נִפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, עָאלוּ בְּנְהָמָא,
דְּאֶקְרִי מִצָּה, וְהִשְׁתָּא זְכוּ, וְעָאלוּ לְמִיכַל נְהָמָא אַחְרָא
עֲלָאָה יִתִּיר, מֵאַתֵּר עֲלָאָה, דְּכַתִּיב הַנְּנִי מִמִּטִּיר לָכֶם
לֶחֶם מִן הַשָּׁמַיִם. מִן הַשָּׁמַיִם מִמֶּשׁ. וּבְהָהוּא זְמַנָּא אֲשַׁתְּכַח
לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. מֵאַתֵּר דָּא. חֲבַרְיָא דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרֵייתָא,
מֵאַתֵּר אַחְרָא עֲלָאָה יִתִּיר אֶתְזוֹנוּ. מַאי הוּא. כַּמָּה דְּכַתִּיב,
(קדלות ז) הַחֲכֵמָה תַּחֲפֶיהָ בְּעֲלֶיהָ. אֶתֵּר עֲלָאָה יִתִּיר.

אָמַר לִיָּה ר' אֶלְעָזָר, אֵי הַכִּי, אֵמַאי חֲלָשָׁא נִפְשִׁיָּהוּ
יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי עֲלָמָא, דְּהָא שְׁאָר בְּנֵי נִשָּׂא,
בְּחִילָא וְתוֹקְפָא יִתִּיר אֶתְחַזוֹן לְאֲשַׁתְּכַחָא. (ס"א אֵינּוֹן יִתִּיר)
אָמַר לִיָּה יְאוּת שְׁאִילְתָּא.